

GIÁ BÁN	
ĐÓNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Mỗi năm 500	1.50
Sáu tháng 2.50	4.50
Ba tháng 1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M.
TRẦN-DÌNH-PHIÊN. — Ai đang
quảng-cáo, việc riêng, xin thương
lượng trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple 民
BẢO-QUÂN
33 33, Đường Đông-Bà, Hà
Giấy-thép nội: số 83
Giấy thép: TIENHON HUN

Khi nào người
đời không ham
tiền thì thiên hạ
thái bình.

ĐÓNG XU LÀ TỘI ÁC!

(Khi nào trên đời không cần đến đồng xu mới thái bình)

Tháng trước đây trong Nam có chuyện đâm chém nhau vì vài chục xu. Gần đây ở Trung-kỳ có tên nọ vì không có mấy xu đi dò, bằng mình lợi sòng bị chết chìm (Quảng-nam); ngoài Bắc có tên đi xe một khoảng đường dài, trả cho phu-xe 4 xu, xin thêm, tên nọ rút dao đâm phu-xe đến chết....

Theo những tin trên, chúng ta thấy những chuyện « hại mình, giết người » rành là mối tội ác gớm ghê, mà cái gì gây ra tội ác ấy nào có gì đáng, chỉ vì mấy đồng xu! Đồng xu quan-hệ với người đời là dương nào!

Đối với những tấn ác-kịch đó, có người nói: vì đồng xu mà gây ra mối tội-ác, chỉ là bọn ngu dốt nghèo túng hay là du-côn ngộ-nghịch, chúng không có học, không biết so sánh đều phải quấy, lợi hại nên hy-sanh tánh mạng và phạm tội tày đình ấy, chứ như người có học biết, ai lại làm chuyện vô nghĩa lý, và nhân đạo ấy..

Nói thế vẫn có phần đúng, song chỉ trong một phạm-vi nhỏ nhỏ, nghĩa là tự việc nào hạn việc ấy mà không suy rộng ra trông cả cảnh huống chung trên cõi đời, nên chỗ kiến-giải có hẹp hòi; nếu ai mở mắt con mắt mà xem xét tuồng đời thì hẳn phải công nhận tội ác ấy thủ-phạm là đồng xu, mà những kẻ diễn ra ác-kịch chỉ là tòng-phạm, bị ảnh-hưởng và thế-lực của đồng xu kia ám ảnh và sai khiến thôi. Đồng xu là đồng xu / bao nhiêu tội ác trên đời vì nấy gây ra!

Ý nước A, nước A có tội gì? Chỉ vì Ý thấy đất nước A có thể làm ra nhiều xu để nuôi người Ý.

Nhật chiếm Mãn-châu và xâm-lược Trung-hoa, có mục-dịch gì? Không phải vì người Nhật mỗi năm tăng lên hàng triệu mà ba bốn triệu nhỏ nhỏ, không đủ xu để nuôi số đông ấy sao?

Ngoài ra, nào Đức hủy hiệp-uớc Locarno, và đòi thuộc-địa, Nga giúp Mông-Cổ độc-lập, Thổ đòi Hải-ngân v.v... vô số công việc rắc rối trên hoàn-cầu, nào phó hòa-bình, nào giẫm quân-bị, nào tuyên-truyền là nhân-dạo văn-minh, rành là làm mìn cho một ngoại, còn trong mìn kín kia, chỉ ông thần « đồng xu » ngồi núp đăm đăm xoay tít chờ chực có gì khác.

Một nhà đại-phủ lo có học triệu để khoech-trương công

việc-nhu-cầu của mình, với tên dân nghèo cần có 5, 10 xu để nuôi sống buổi mai buổi tối, phạm-vi và công việc rộng hẹp có khác nhau, mà như so sự cần-dùng thì kẻ nghèo này quan-thiết với mấy đồng xu hơn nhà giàu kia với số bạc triệu. Vậy trên đời mà có những thảm-họa « máu sòng xương nù », toàn là do đồng xu gây ra mà cái tội ác cá-nhân chỉ là việc nhỏ mọn. Chỉ thấy chuyện nhỏ mà quên xét việc lớn, không phải là chỗ quan-sát hẹp hòi hay sao?

Trên đời sống của loài người có ngày vứt đồng xu mà không dùng chẳng?

Tội ác do đồng xu gây ra như trên đã nói, thật rõ ràng và đích-xác, không ai chối cãi được. Nay thử xét đời sống của loài người có thể vứt đồng xu được không?

Ở đời kim-tiền vạn-năng này mà nói chuyện vứt đồng xu không dùng, rõ là câu nói vu-khoát, có thực-hành chẳng trừ phi như công thầy Rao-mà cụ Sáo-Nam đã thuật đăng ở báo MẠI tháng trước, tức không ai làm được. Song chúng ta thử suy-nguyên công dụng đồng xu với đời sống của loài người là thế nào? và giả rần tới một bước dài, đặt mình vào thời-đại tương-lai, cái thời ấy khoa-học phát-đạt đã đến chỗ mười phần hoàn-thiện thì đồng xu có thể vứt đi được.

Độc-giá chờ tương là nói ngông. Nguyên đồng xu (gồm cả tiền bạc và chi-tệ) sở dĩ có giá trị với đời, chỉ vì làm vật trung gian cho sự giao-thông mại-dịch. Ở đời giao-thông bất-tiện, đem lúa đổi vải, đem vải đổi cây bừa v.v., rất là không tiện nên dùng đồng xu để giao-dịch và để đương lưu-thông (bạc giấy ngân-hàng cũng thế). Ngày nào khoa-học phát-đạt, cuộc-lấn-bộ của loài người càng mau chóng mà chế-độ kinh-tế khác với khuôn kiêu ngày nay: khắp cả trên mặt địa-cầu như ở mộ, nhà, ở đâu cũng có thị-trường chung, ở đâu cũng có kho chứa vật dụng đầy đủ, mà đi máy về điện không có chút gì ngăn trở. Lúc ấy như A cần lúa gạo, B cần hàng vải, C cần xe điện v.v., cứ ai ngồi nhà (xem qua trang 2 đối 6)

Nhật thực
Ngày 19 Jun tới đây sẽ có Nhật thực. Ở xa ta chỉ thấy một phần mặt trời bị ám mà thôi. Còn ở Nga, thì thấy mặt trời ẩn trong một trời, nên hiện nhiều nhà thiên văn Âu Mỹ soạn khi cụ qua Nga động khảo sát cái hiện tượng ấy

CHUYỆN ĐỜI

Cũng là chuyện khờ

Hồi tôi còn nhỏ, mỗi khi tôi ngồi giữa sân mà xem trăng, như là những buổi rằm, mười sáu, lúc con trăng đang bóng, giọi ánh sáng lên sân nhà tôi, chiếu xuống cái vườn tôi, thì tôi lại làm thích lắm. Thích vì cái bóng sáng một trắng mại mà dịu dàng vô cùng, thì đã đành, mà nhất là tôi thích vì một ý tưởng rất trẻ con.

Rồi tôi đi ra tới rón non nói, tôi đã biết gì đâu, nên tôi tưởng đến con trăng kia cũng như ngọn đèn, chỉ có rọi sáng một cảnh nhà vườn của tôi thôi, và trong khi tưởng tôi đang tưởng một ý tưởng rất đẹp đẽ kia, thì các nhà khác, như nhà tôi ở Cà Xối, thì tôi nghĩ phải ở trong vườn nhà tôi. Vì vậy mà tôi lại làm tự phụ lắm. Khiến khi tôi còn muốn ra mở ngõ chạy đến kêu gọi ý đến hưởng cái sáng trăng ở sân tôi!

Tôi thiết tha quá, hay là nói cho đáng hơn là tôi đại vọng vọng quá! Cái con trăng kia nó cao ở trên mấy tầng mây, nào có phải chỉ một mình tôi mà tôi tưởng thấy nó đâu! và trong khi tôi tưởng thấy nó, không những nhà Cà Xối, Hai Mít là đồng láng với tôi cũng tưởng thấy mà cho đến cả trong làng, cả trong huyện, cả trong tỉnh, cả trong nước..., cũng cái đêm ấy ai lại không thấy con trăng!

Cái ý tưởng ngộ nghĩnh của tôi như thế, mới rồi cũng nhận một bữa con trăng rơi vào phòng tôi, đi xuống ngang qua cửa sổ, mà tôi hồi tưởng lại rồi vàng cười một mình. Nhưng cũng nhận đó mà tôi thấy rằng cái tư tưởng khoa học trong tư pháp ngộ nghĩnh đó đại, lại chính là cái tư tưởng của triết học người trí thức, mới thật là kỳ!

Họ là người trí thức, họ học khoa học, họ giỏi văn chương, họ hay ngâm thơ, nhưng họ không phải là những người sành ra mà biết, thế rồi nhận cái biết của họ toàn là số đức ở đó, ở hiền triết đồng ý. Họ đã như sao vô hạn triết mà biết, thì cái người sự biết công cộng ấy ai ai cũng có thể hưởng được như họ, miễn là có được đi học là đủ. Thế mà họ có tư pháp. Thế mà họ vẫn tin rằng ở cái xã hội của họ, chỉ có họ là có học thức cái đến biết của họ là độc biết cho họ mà thôi, ngoài họ ra thì không còn ai biết cái đến họ được.

Bởi thế cho nên mỗi khi họ được đưa lên những địa vị cao, hoặc được đi cai trị người khác, thì họ không suy nghĩ mà không thì của họ đến lợi cho cái tôi của họ mà không hề biết đến dân nghèo, vì họ tưởng rằng không có tay dưới thì, không phải họ cần họ vi của họ. Vì vậy cho nên lần đầu tiên tôi thấy họ bị mắc vào cái cạm bẫy của người khác đã gạt, rồi thì tiếp nhận họ chùn vào lưới pháp luật.

Những hạng người như vậy tôi cho là họ quá khờ dại, cũng không khác chi tôi lúc nhỏ tôi tưởng đến con trăng trên trời là riêng của nhà tôi.

Khoản phí đại-giá của Y xâm lược nước A

(Số từ 75-85 đến 25-4-36)

Công cuộc quân Y xâm A kể từ 25-8-35 đến 25-4-36, trong 10 tháng ấy, kể:

Tàu y do vận-hà	Suez sang Đông-pháp:	684 chiếc
Sĩ binh	485.591 người	
Công nhân	110.000 người	
Các hóa-vật	723 tấn	
Dầu than	97.284 tấn	
Nga	29.508 con	
Tài liệu xe hơi	19.367 tấn	
Tạp dạn	7.423 tấn	
Tài liệu chất lưn hàng	6.601 tấn	
Quân giới	254.932 tấn	
Còn ở Đông-pháp chờ sang Y:		
Tàu thuyền	562 chiếc	
Lính bị thương, binh	142.781 người	
Công nhân mìn hạn	142.781 người	
Chính phục một nước đã đem		
khảo phí đã ghé chưa! chưa rõ		
mối lợi của này mấy năm mới lại!		

Lại giặc mọi ở Quảng-ngải

(Mọi vây đồn Di-lãng và giết người)

Tiếng-Dân một số trước có đăng tin mọi xuống vây đồn An-diêm ở Quảng-nam, trong có kẻ một ít nguyên như Nay ở đồn Di-lãng thuộc hạt Sơn-hà (Quảng-ngải), cũng có mọi đến vây đồn và giết người!

Tối 16-5-36, mọi kéo nhau đến vây đồn lính khố xanh ở Di-lãng và phá những trại ở bên đồn. Lính ra bắn mấy phát súng, thì chúng bỏ chạy, bốn phía đồn đều có rải chông.

Ngày 17-5-36, tên Phó-làng Tân-phước, ở mọi chỗ lẩn vờ, tới hẻm Tả-bân, thuộc làng Re, cầm ghe ngà; đêm khuya, bị mọi đâm chết.

Ngày 18-5-36, có 2 người dân hà (một người tên là Thời, có thái được 5 tháng, còn một người con gái không rõ tên) ở trong trại ra đi chừng hơn nửa cây số, thì bị mọi bắt mọi ở trong nhà nà ra đêm 2 người ấy chết tươi! Chưa rõ nguyên nhân vì sao; được tin sẽ tiếp.

P. V.

Ái có khê từ muốn cầu chứng nên biết

Về việc cầu chứng khê từ ruộng đất tại tòa Trước-bà, lâu nay trong thôn quê làm kẻ không hay, nên những giấy khê dưới năm chục đồng (500), cũng đem cầu chứng một lần vô ích, mà kẻ làm việc tại tòa Trước-bà ít khi bày vẽ cho.

Theo nghị định quan Toàn-quyền ngày 28-4-36 mà báo Sao-mai số 119 đã đăng, thì những khê từ mà giá tiền dưới năm chục đồng (500), đều được miễn cầu chứng ở Trước-bà.

LUẬN - ĐÀN

NÊU PHÁP - LUẬT LÀ CÁI CÂN CÔNG BÌNH

(Và chuyện cậu học sanh Nam lấy có đầm Tây mà người cha phải bồi cho có đầm ấy 8.000 đồng)

Tháng trước các báo trong Nam có đăng tin, cậu Thiện con ông Tước (Năm kỷ), qua học bên Pháp rồi lấy một cô đầm có con. Hay được tin, ông Tước bảo cậu về, có đầm cũng đi theo, nhưng ông Tước không nhìn có đầm và đưa cháu ấy. Có đầm, kể đời bồi thường. Tòa án Saigon bắt người chồng cậu cho có mỗi tháng 600 quan, và 2 cha con ông Tước phải bồi cho có 8.000\$. Tòa phúc án y. Ông Tước tức, chống án qua Pháp, thì tòa Phán án Pháp bác đơn ông, cho Tòa án Saigon xử phải.

Thế là ông Tước đã con ra nuôi cho lớn, muốn cho con nên, công lương năm tiền cho con đi học, mà phải đi học chơi trong tỉnh trong nước kia sao? Cậu này với mấy ngàn giậm biển sang tận bên nước Pháp để hấp thụ cái học văn minh rồi cao. Không rõ môn học cậu ra sao, lại đem về cho cha một sự không vai (chưa nói hay dở), và một cái án bồi thường to!

Về sự cậu đi học, mà học cách làm chừng làm học, thì không sang tận bên Pháp, chỉ ở nhà cũng làm được, vì cái đó không phải học, chỉ hơn là được người vợ người dưng đàng. Còn phần ông cha, để cho con đi học, muốn cho nó nên, nay con đi về — không nói chuyện

việc thế giới

TRUNG-HOA

Nhật hạn chế số quân Trung-hoa ở hải ngoại Trung-hoa...

Tin Thượng-hải, — Về miền Hoa Bắc, người Nhật yêu cầu hạn chế số quân ở Trung-hoa ở hải ngoại Trung-hoa chỉ 3.000 tên không được nhiều hơn.

Hiện quân Nhật trú ở hải ngoại Trung-hoa trên 12.000 mà trở về Trung-hoa chỉ cho trú 3.000 quân thôi, khách mạnh đó, thật ngang quá!

Nam kinh có truyền lệnh cho Chính phủ Hoa Bắc nghiêm sự đòi yêu cầu ấy.

...đưa thêm lực lượng tới

Thiên-tân!

Thiên-tân, 19-5. — Bữa kia có 4 chiếc bom, Nhật chở mấy ngàn lính tới Thiên-tân. Quan tư lệnh mới của quân Nhật này là Điền đại cũng đã tới Thiên-tân. Người có thiết lập bộ tư lệnh tại Bắc

MỘT VIÊN THỪA PHẢI BỊ 6 THÁNG TÙ VÌ LỪA NGƯỜI

Theo Trung-bắc Tân-đấn, ngày 18-5-36 tòa nam án Bắc Ninh (Bắc kỳ), có họp xử vụ viên thừa phủ Nguyễn-văn-Cần lừa người để lấy tiền. Tòa kết án Cần 6 tháng tù, 100\$ phạt và bồi lại số đã lừa.

Nguyên Cần lừa cậu Võ-ai-Mô lấy 80\$, nói là để tìm cho một số làm tại sở địa chánh Hanoi, lương mỗi tháng 20\$. Một thiệt thà, nghe lời. Khi giao-bạc có người thấy rõ ràng. Tuy vậy không ai chịu cha kẻ cướp bao giờ, nên ra trước tòa, thừa Cần chối quanh quẩn thế này thế kia, mà cũng không qua mặt quan tòa được.

Một cái gương sáng!

LUẬN - ĐÀN

Ông Herriot với Nội các Léon Blum

Paris, 19-5. — Ông Jonhauz, Tổng-thư ký Liên đoàn lao động, bày giải trước Hội đồng quốc gia (Comité national), về vấn đề Nội các Léon Blum. Ông tấn công việc dự vào cơ quan hành chính tư trị có đủ quyền quyết định và giám sát.

Ông Herriot với Nội các Léon Blum

Paris, 19-5. — Báo Le Nouveau Echo công bố tin nói về cuộc họp đàm phán giữa ông Blum và Herriot. Báo lại thêm: « Chúng tôi nhận rằng ông Herriot không nhận « bất-phước » nào trong Nội các của này đây.

ANH

Cuộc Anh trường phạt Ý

London, 19-5. — Theo những tin đưa trong chính giới, Anh không ngừng việc cắt thuế trừng phạt Ý, mà chỉ theo đúng ý như điều quyết định của Q. L. thời.

Vấn đề này có hiệp ước Locarno

London, 19-5. — Ở đây người ta nói rằng Chính phủ Đức có không trả lời bằng thư cho các Chính phủ Anh gửi hỏi mấy lần về vấn đề này hay hiệp ước Locarno mà thích trả lời bằng miệng. Vậy có là ông Halifax có sang Berlin.

1.800 người A bị bắt

Q/ibouti, 19-5. — Theo tin tức từ Addis-Abeba gửi tới về một nhận định ở đây, từ ngày quân Ý đi về và chiếm khu vực A, họ đã bắt 1.800 người dân A vì bị tội trong cướp và nhiều tội khác nữa.

Một số đồng bị xử bắn

Nghề chế tạo và buôn bán đồ binh khí ở thế giới

(Tiếp theo)

Hãng Krupp không chỉ chế tạo đồ quân khí cho một mình nước Đức, mà bán cả cho các nước khác: hồi năm 1912, Krupp chế tạo 53.600 khẩu đại bác, để lại trong nước Đức 26.300 khẩu, còn bán ra ngoài quốc gia 27.300 khẩu. Bên hàng mua đồ của Krupp rất là đa số nước, trong đó nhiều nước vào phe đồng minh với Pháp đánh Đức năm 1914, đồ của Krupp bán cho Đức đánh các nước đồng minh, mà đồ đồng minh dùng đánh Đức cũng là của Krupp một số nhiều. Ai chế tạo ra, miễn là mình đủ tài, đủ óc của nhà kinh doanh cũng đáng ghe thiệt!

Trong năm Âu chiến 1914-1918, Krupp nhận được số lợi rất to, bán được 86 triệu một năm, lần lần vọt lên đến 110 triệu, 140 triệu, 165 triệu đồng Mỹ-khắc. Ghe chưa!

Thế đoạn xoay nghề để tránh sự khó khăn. — Mới hồi thì rằng lạnh, Đức bị thua, sự nghiệp Krupp cũng bị hao tổn. Sau khi từ hòa ước Versailles ký rồi, liệt cường lập ra ban hội đồng kiểm soát các nhà máy chế tạo quân khí của Đức, nhà máy Essen 9.300 cái máy nặng 60.000 tấn và 300.000 đồ phụ tùng vật bị phá huỷ, người ta tính sự thiệt hại đến 104 triệu Mỹ-khắc đồng.

Đứng trước cảnh nguy ngập ấy, ban hành chính của hội Krupp định đổi công việc các nhà máy còn lại ra làm đồ thường, để tránh sự thiệt hại ấy, các nhà máy chỉ làm máy tầu, máy xe lửa, tầu xe lửa, máy cày, xe camion, ống bơm nước, các thứ máy móc, máy chụp bóng, đồ ăn lương, đồ mộc xẻ, và các thứ đồ dùng ở bên gia đình, cho học trò v.v.

Sự thay đổi ấy làm cho Krupp bị một sự thiệt hại, phải trả bước

khó khăn về đường kinh tế, Krupp bán được một số tiền 60 triệu, chẳng bao lâu đã hết.

Thất bại, mà vẫn anh hùng, trong một lần vấp được 60 triệu đồng, chẳng ấy đã thấy thế lực và lòng người ta tin nhiệm Krupp ở Đức và ở ngoài quốc gia là thế nào!

Trải qua cơn khủng hoảng năm 1925, những hội kỹ nghệ ở Rheinland và Westphalia liền hiệp lại, Krupp không chịu vào liên đoàn ấy, cứ đứng độc lập. Đối với đoàn thể, Krupp vẫn là độc lập, song đối với chính phủ, Krupp có quan hệ lớn, chính phủ phải phụ cấp mỗi năm một số rất lớn. Ban kiểm soát của đồng minh lập vẫn lơ lơ đó, mà Krupp cứ xoay một cách rất khôn khéo, công việc vẫn tiến hành, mà không phạm trái đến điều ước Versailles. Từ ngày Hitler lên nắm chính quyền nước Đức, công nghiệp xe ô tô hòa ước Versailles, tăng gia quân bị, đúc súng, đóng tầu, nay lại xe ô tô hòa ước Locarno, đem quân chiếm cả hai Rheinland, thiết lập đồn lũy, lo việc chiến tranh, hãng Krupp càng phát đạt lại, tháng trước đây khi Đức tuyên bố việc bình định binh đảng, đã thấy có tin nói nhà máy Krupp làm việc cả đêm ngày, nay mai trên sân hoạt động quân sự, Krupp sẽ xuất đầu lộ diện lại, rồi đó những thủ đoạn ngày xưa ra làm cho thế giới phải nghiêng ngả.

8) Adolphe Schneider
Bước đầu công việc. — Nói đến công nghệ kim khí ở Pháp, không xuống nào lớn hơn xưởng Creusot, không ai qua nổi Schneider, là ông vua kim khí ở thế giới nước Pháp, mà cũng một ông vua kim khí ở thế

(Xem tiếp trang 4 cột 1)

Dân Đức hoan nghinh Hitler đến bức nào?

Hitler đối với dân Đức, không khác nào một vị thần sống. Hầu hết người trong nước đều tôn sùng ông ta một cách đặc biệt. Xem như kỳ tuyên cử ở Đức vừa rồi đến chín mươi tám phần trăm (98%) bỏ thăm cho ông thì đủ rõ.

Họ nao nức nâng Hitler lên, trong kỳ tuyên cử, xem thế này: Ngày ấy có 3.500 dân Đức cư trú ở Áo (Autriche) phải đi xe lửa đặc biệt tới thành Passau để bỏ thăm. Còn những người Đức ở Pháp hoặc ở Luân-đôn thì đi tàu bay về cả.

Có 104 người vừa hành khách, vừa người làm công trên chiếc khinh khí cầu Heng-dang-Báo cử việc bỏ thăm cho Hitler trên ấy.

Một chị đàn bà tên là Gertrude Pasch, 34 tuổi, lúc 8 giờ 15 ngày ấy đã một đứa con trai, đến 8 giờ 30 để một đứa con gái; thế mà lúc 10 giờ chị cũng rần bỏ thăm; đến đôi người ta phải tới lại nhà thương mà lấy là thăm của chị.

Tại hạt Sarre có 1.036.578 người bỏ cho Hitler, chỉ có 1.422 người ngịch (tức là 99,7% thuận Hitler).

Cái tiếng «không» đối với Hitler trong các kỳ bầu cử, thiệt hiếm hoi lắm.

Al đời phe sùng bái Hitler họ làm thế này, bảo ai dám nói «không» chứ!

Kỳ tuyên cử ngày 12 Novembre 1933, tại hạt Soelow có 6 người bỏ «không» cho Hitler. Rồi dân đề cho bọn ngịch là bọn sùng bái Hitler lấy và biết được tên họ, bên họ có 6 phải mang khăn băng có mấy chữ thế này đi rong dọc phố: «Ta là kẻ phản quốc, ta đã bỏ thăm cho nước Pháp rồi!» (Je suis un traître à la patrie, j'ai voté pour la France). Trước hàng bọn ấy có đoàn nhạc của đảng Quốc-xã đánh reo: đến nơi ấy, chỗ người đông đúc, họ bước 5 người đi là to lên: «Ta là đứa bội phản!» (Je suis un traître).

Thế rồi bọn phạm ấy phải đi bỏ chụp hình nơi phòng của đảng bộ.

Lại ngày 24 Mars 1934, tại hạt của Hitler có nhiều kẻ cũng bỏ thăm «không» cho ông. Tính ra có 798 thăm như vậy, và 110 thăm trắng. Thật là đều như nhau cho đảng Quốc-xã. Họ quyết trả thù lại mới yên. Nên chực khi biết được kết quả cuộc bỏ thăm rồi, chỉ-bộ Quốc-xã lại đẩy bên cán gang ra giữa đường cái một lần vấp to tướng, có mấy chữ: «Đối với số 908 đứa phản Hordorff kia, chúng ta phải tìm cách trừng trị cho biết».

Lại nữa, có hai người khách hàng của nhà hàng «Sonnewende» nhà tuyên bố với công chúng rằng mình ngịch Hitler, đến nỗi bị họ dẫn đi dạo vòng khắp phố để cho công chúng biết mặt. Lính cảnh sát phải hết sức giữ trật tự, không thì khi xuất của đám người kia không khỏi làm cho hai người «phản quốc» ấy đến nguy.

H. H.

VIỆC TRONG NƯỚC

Nạn xe kéo đến chết người

HUẾ. — Khi độ 10 giờ đêm thứ tư 20 Mai này, Trần Văn Dao 26 tuổi, người làng Phú Xuân, huyện Hương Trà, hiện ở ngoại ô phía Bắc, đường lùm khum kéo chiếc xe cho người khách, từ trên cao đường Jules-Ferry xuống đến đầu dốc Đập đá, thì gặp Ng. Nhiếp 28 tuổi, người làng Xuân ở, tổng Quế Dương, huyện Phú Vang, hiện ở ngoại ô phía Bắc, cũng đang kéo một chiếc xe có khách ngồi, từ dưới Vỹ giã chạy lên.

Vì tối tăm không thấy, mà hai công xe của Nhiếp đâm ngay vào hông bên trái của Dao, còn Dao bị một vết thương tại nơi hông đã đứt 8 phần tây rộng 3 phần, sâu đến 3 phần, máu ra tại lưng, Dao té xuống bất tỉnh.

Được tin, người lính cảnh sát gác đoạn đường kỹ chạy đến xới bới, cho chở Dao lên bệnh viện điều trị, và bắt Nhiếp đến tòa án Cảnh sát. Nhưng vì dấu thương nặng máu ra nhiều, nên Dao lần đến bệnh viện, qua thời thuốc mới khám vết thương lấy ra được mấy miếng gỗ công xe, thì Dao bất tỉnh!

P. V.

Cũng vì mê tín!

THỪA-THIỆN. — Ng. Văn-Diệm và Ng. Văn-Quân người ở làng Tô Đà, tổng Lương Văn (Hương-Trà) các đứa con trai tên là Ng. Văn-Giôn, năm nay 16 tuổi.

Chẳng biết vì sao, gần đây tên Giôn phát ra bệnh như điên khùng. Mẹ nó là thị Quên chạy thuốc thang đủ cách mà chưa bớt. Ngày 10 Mai, thị Quên nghe nói người ta nói, có thầy pháp tên Giải, ở làng Phú Trạch, chữa bệnh là diên hay lắm; thị Quên vội với đi rước thầy Giải về điều trị. Khi thầy Giải đến, bảo thị Quên ra ngoài, rồi thầy pháp pháp gì đó, đoan, lấy dao chém nơi cùi tay của tên Giôn một chỗ, lấy vải và giấy bao phủ chỗ ấy lại, hẹn trong 5 ngày vớt lại một chỗ kỹ thuật pháp lên nữa là lành.

Thị Quên tin lời, giữ gìn mai để quá 5 ngày, mà không thấy thầy Giải đến; thị Quên bèn mở ra xem thì chỗ đó chém nơi tay tên Giôn đã thối lủn, mà bệnh điên thì vẫn cứ điên cuồng. Sau nhà có người mách bảo mới chịu đưa tên Giôn lên bệnh viện Huế để điều trị.

P. V.

Leo cây té gãy tay

Cận Ng. Hạng 17 tuổi, người làng Thanh Phước, tổng Vĩnh Trị, huyện Hương Trà, học sinh lớp nhất trường Hương Trà. Ngày thứ năm 21 Mai này, nhân ngày lễ, khi độ 12 giờ trưa cậu Hạng cùng bạn là cậu Song đến chơi với cậu Ưng ở trong nhà huyện, 3 cậu rủ nhau leo lên cây đa trong vườn huyện để hái táo, cậu Song leo một nhánh, còn Hạng và Ưng leo chung một nhánh, chẳng may nhánh đó gãy gãy, cả 2 cậu té xuống! cậu Ưng vô hại, còn cậu Hạng bị gãy cánh tay trái.

Hãy tin, quan huyện lại đặt ra khám xét, rồi cho chở lên cậu Hạng lên bệnh viện Huế điều trị.

P. V.

Hương bộ điều quá!

HÀ-TIỆP. — Chàng tôi, Hào dịch và đầu làng Thái bà, tổng Đông, phủ Thạch hà, có việc ức sau này:

Nguyên Lê xuân Quyền làm hương bộ làng chúng tôi từ năm 1931 đến nay. Theo lệ làng thì thân tiền egal làm những đám hôn thú để làm tiền công làng, còn tiền số sách giấy mả và lễ phí thì làng cấp ngoài. Vậy mà hương bộ trước tôi chỉ chờ không chịu tính với làng. Mỗi khi trong làng có người sinh đẻ, hoặc chết, đến thời với y, thì y nhậm lời mà không chịu trước bộ; cách đó ít lâu, y lại phao nói không thấy khai, phải đưa tiền ra, «thứ khác thì bực đồng, nhà nghèo thì sấm bầy heo, y mới trước cho; nếu không chịu thì y trịnh với chánh tổng hay là trình quan».

Đồng xu là tội ác!

(Tiếp theo trang nhất)

nấy, thò miệng vào máy điện nói vài câu là vật cần dùng đó đầu ở tận bên Ba-lê bay Nư-ước cũng trong mấy phút và 1, 2 giờ đồng hồ đã đưa tới ngay. Về một bên kia, khách đưa hàng đó ai muốn vật gì thì bên này A. B. C cũng theo cách ấy mà gửi sang cho họ.

Nghĩa là vật hạng này đổi vật hạng khác, cứ trực-tiếp bán mà không cần đến đồng xu làm trung-gian... Như vậy thì trên đời ai còn chuộng qui gì đồng xu nữa mà không vớt nó đi? Thế lực các nhà băng cũng không thể nào duy-trì được mà khỏi đổ sụp...

Đấy, cái đồng xu trở ra vật vô-dùng là cái ngày «thế-giới hoàng-kim» đó. Có lẽ lịch-sử nhân-loại có ngày hóa-bình cũng chờ cái ngày thế-giới nói trên. Có cái ngày ấy thì mới không có chuyện gây tội ác bởi đồng xu, mà gây danh-ngôn «kim-liên vạn-năng» cũng thành câu cổ-ngữ trong bộ tự-diễn cái ngày về vang thay!

Mong mỗi thay, nhà khoa-học gắng làm tới lên!

H. A.

AI MUỐN BIẾT?

M. G. biết bệnh Phóng-Tích và muốn biết thuốc Phóng-Tích Con-Chim có công hiệu thế nào, xin cứ đến bồi các Đại lý từ Con-Chim đang ở 17 B. trước hoặc kỹ báo sau ở trang 4 số 10

Trà nào ngon nhất?

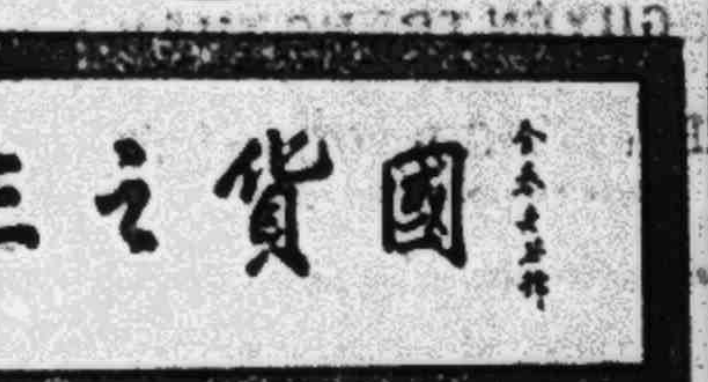
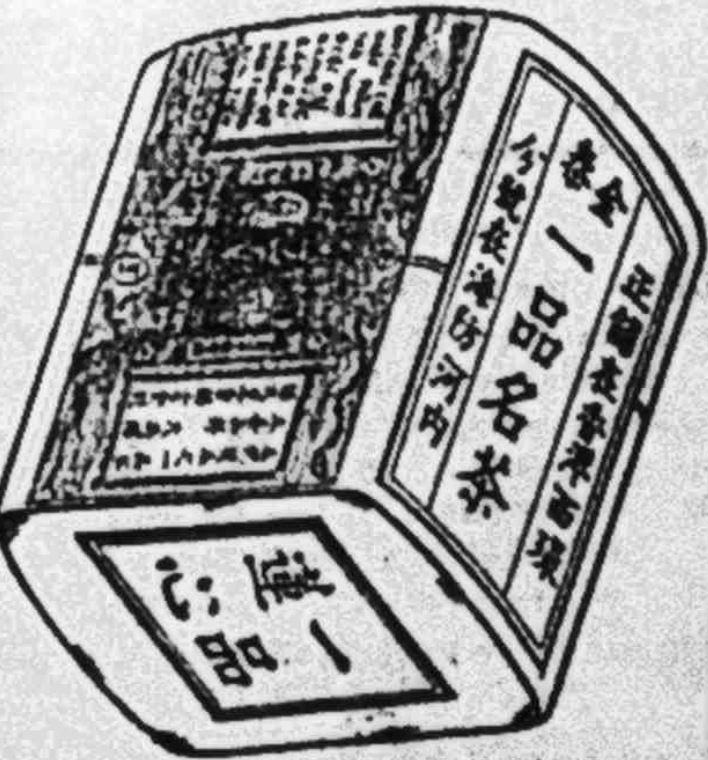
Này ông! bán cho tôi một gói trà Tam-Bỹ hiệu KIM-THÁI.

Kim-Thai không có trà Tam-Bỹ nữa. Có trà Tam-Tinh thôi.

Tại tôi mới mua hôm nọ đấy, sao lại không có?

Vì trà Tam-Bỹ Kim-Thai nhiều người ưa. Các hiệu bán trà giả mạo nhiều, làm cho người mua giả phân biệt thế nào là thật giả mà bị lừa, nên chỉ hiệu KIM-THÁI mới bỏ bớt hiệu trà Tam-Bỹ, chỉ các các hiệu trà NHẬT-THÁI, TAM-TINH, NGŨ-THÁI, TÂN-THÁI lại thôi và ngon hơn Tam-Bỹ trước nữa, để người mua dễ nhận biết.

Vậy thì từ nay, tôi sẽ mua các thứ trà mới của hiệu KIM-THÁI, vì tôi đã nghiệm và tin rằng các thứ trà của hiệu KIM-THÁI rất ngon và tốt.

Ai thương con??

Khi thấy con thỏ thế gầy ốm, mặt mày xanh vàng, bụng to và thường có sán, đêm ngủ khóc, hay có ghẻ sán, nên biết đó là tại:

- 1) Bẩm thụ thiên nguyên yếu;
- 2) Trong mình có độc bởi những bệnh di truyền;
- 3) Tỷ vi bị tích trữ bởi bị mớm không thương, ăn những đồ ăn khó tiêu, hoặc người lạnh.

Vậy muốn bồi bổ thiên nguyên, tẩy tích trữ, bồi tỷ vi, làm cho thân thể mập mạnh, khi huyết đầy đủ, da thịt nở nang, gân xương cứng mạnh, trừ hết ghẻ sán, lọc hết máu độc, để cho con được ăn chơi mau lớn, nên cho dùng:

Thuốc bổ trẻ con

HIỆU CHỖ THỌ

Một chai 0160

Hỏi tại các nhà Đại lý Thuốc Chỗ Thọ, Dầu Chỗ Thọ, Dầu Từ Quê.

NHÀ THUỐC VĨNH-THỌ TOURANE

CUỘC XỔ SỔ ĐỒNG - PHÁP

Kỳ phát hành thứ nhất

XỔ NGÀY 11 THÁNG BẢY TÂY NĂM 1936

800.000 vé, mỗi vé giá một đồng (1\$)	
80 phần trăm chia cho các số trúng theo bản kê sau này:	
1 số trúng được	100.000\$
1 —	40.000
1 —	20.000
1 —	2.000
16 —	1.000
80 —	400
800 —	80
800 —	40
8.000 —	20

Các công số mà thường công chúng cần biết lại như số Kho Bạc, Thương Chánh, Máy Thép, v.v. và các viên chức, hào lý, nhà thương mại cũng ít nhiều người khác đến có bán vé số. Muốn biết tên những người nào có bán, thì đến mấy nơi thường hay bán vé số thì xem.

NHÂN CHỮ T!

Hạn thời bán vé, khắp trong cả Trung kỳ, thì nơi trước, chỗ sau, nhưng chiến ngày mùng 7 tháng 7 tây năm 1936 là tức chỉ: duy chỉ ở Kinh đô và các tỉnh lý. thì các số Kho Bạc còn bán cho đến 4 giờ rưỡi chiều ngày mùng 8 tháng 7 tây, nhất định không còn nữa.

HAI MÔN RƯỢU THUỐC RẤT HAY

của nhà thuốc VÔ-VĂN-VÂN Thudamột-Nam-ky

I.— Trường-Sanh được từu.— Rượu thuốc này lành-chất đại-bổ. Dân ông, Dân bà, người già cả, khi huyết suy kém, trong mình bần thần mệt nhọc, hình vóc gầy ốm, uống rượu thuốc này trong ít lâu sẽ thấy công hiệu. Rượu thuốc này rất mạnh, không nên uống đến quá say, phải tùy theo sức mình mà dùng.

II.— Phong-Thập được từu.— Cường nhưc, mồi, té, bại, uống thuốc thang, thuốc hoàn, rất lâu lành. Thuốc hiệp cùng rượu trong giây lát đã chuyển khắp chân thân. Môn thuốc rượu này chuyên trị chứng nhưc, mồi, té, bại rất công hiệu. Bất luận ngày đêm, tùy theo sức mình, muốn uống nhiều, uống ít cũng được.

Giá cả hai thứ: Chai lớn 1/2 lít 1\$. — Chai nhỏ 1/4 lít 0\$50

Chi-cuộc VÔ-VĂN-VÂN được-phòng

SAIGON 229, Rue d'Espagne QUINHON Avenue Gia - Long HUẾ 87, Rue Paul Bert HANOI 86, Rue du Colon TOURANE Avenue du Musée HAIPHONG 103, B. Bonnal

<https://doi.org/10.1016/j.jmb.2019.05.005>